

งบการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยปี 2561

1. บริบทเศรษฐกิจการเงินปี 2561

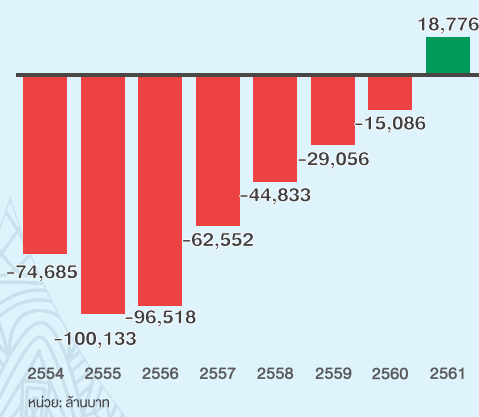
ปี 2561 เป็นอีกปีที่เศรษฐกิจโลกต้องเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน จากบรรยากาศการค้าระหว่างประเทศที่ยังมีความไม่แน่นอน ที่ปรับสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ทั่วโลก การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลางหลายประเทศ ตลอดจนความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ในหลายจุดทั่วโลก ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ตลาดเงินตลาดทุนผันผวนตลอดทั้งปี กลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ที่เสถียรภาพเศรษฐกิจไม่เข้มแข็ง ต้องเผชิญวิกฤตเงินทุนไหลออกและค่าเงินอ่อนตัวอย่างรุนแรง

ในช่วงเวลาที่เศรษฐกิจโลกผันผวนสูงและคาดเดาได้ยาก เศรษฐกิจไทยโดยรวมมีเสถียรภาพ และเมื่อเทียบกับประเทศตลาดเกิดใหม่หลายประเทศแล้ว ระบบการเงินของไทยมีความมั่นคง ค่าของเงินบาท อำนาจซื้อของคนไทยและมูลค่าของสินทรัพย์ของคนไทยไม่ถูกลดทอนลง เพราะอัตราเงินเฟ้อคงอยู่ในระดับต่ำ และอัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพเมื่อเทียบเงินบาทกับเงินสกุลหลัก ๆ เสถียรภาพด้านต่างประเทศของไทยเข้มแข็ง โดยเฉพาะเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับมั่นคง ดุลบัญชีเดินสะพัดที่เกินดุลต่อเนื่อง รวมทั้งหนี้ต่างประเทศอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งได้ช่วยเป็นกันชนและภูมิคุ้มกันที่ช่วยรองรับแรงปะทะจากความผันผวนภายนอก ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยโดยรวมสามารถเติบโตได้ต่อเนื่องในระดับสอดคล้องกับศักยภาพ

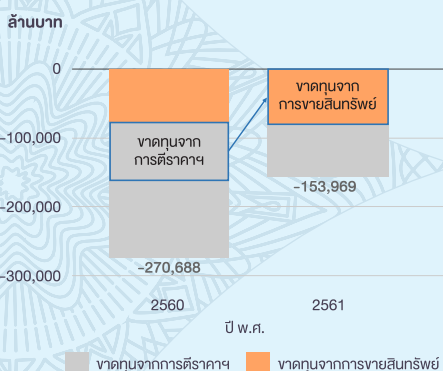
2. งบการเงินของบัญชีธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2561

บัญชีธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2561 มีผลขาดทุนรวม 153,168 ล้านบาทลดลงจากปีก่อน สาเหตุหลักมาจากการขาดทุนทางบัญชีจากการตีราคาสินทรัพย์ต่างประเทศ (valuation หรือ unrealized loss) ในขณะที่รายรับดอกเบี้ยจากการบริหารสินทรัพย์ต่างประเทศสูงกว่าภาระดอกเบี้ยจ่ายในการดำเนินนโยบายการเงินเป็นครั้งแรกในรอบหลายปี มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ-จ่าย

ผลการดำเนินงานสุทธิของ สปก. ปี 2560 - 2561

2.1 การดำเนินงานตามพันธกิจด้านการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ ในปี 2561 มีรายรับดอกเบี้ยสุทธิ 18,776 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลจากดอกเบี้ยรับจากการบริหารสินทรัพย์ต่างประเทศสูงกว่าดอกเบี้ยจ่ายจากการดำเนินนโยบายการเงิน ทั้งนี้ ตัวเลขในส่วนนี้ ททยปรับดีขึ้นต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมาตามทิศทางอัตราดอกเบี้ยในตลาดการเงินโลกที่ปรับสูงขึ้น ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยนโยบายของไทยยังอยู่ต่ำกว่าหลายประเทศและต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายของสหรัฐฯ

2.2 ผลจากการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศและอื่น ๆ ขาดทุนสุทธิ 95,834 ล้านบาทในปี 2561 ส่วนใหญ่เป็นผลจากการนำผลขาดทุนที่เกิดจากการตีราคาในปี 2560 มารับรู้เป็นผลขาดทุนเมื่อมีการขายสินทรัพย์ต่างประเทศบางส่วนออกไป อาทิ เพื่อปรับเพิ่มสินทรัพย์สกุลเงินหยวนให้สอดคล้องกับบทบาทของเศรษฐกิจจีนที่มีมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจโลก และสอดคล้องกับการที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้นำเงินหยวนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของตะกร้าเงิน SDR เป็นครั้งแรกในปี 2559 ซึ่งจะทำให้เกิดการกระจายความเสี่ยงและผลตอบแทนที่ดีขึ้น

ทั้งนี้ ตัวเลขการขาดทุนส่วนใหญ่เกิดขึ้นเพราะต้นทุนในรูปของเงินบาทของสินทรัพย์ต่างประเทศที่ซื้อเข้ามาเมื่อหลายปีก่อน สูงกว่าราคาในรูปของเงินบาทเมื่อขายสินทรัพย์ดังกล่าวออกไปซึ่งเกิดจากการแข็งค่าของเงินบาทในปี 2561 เป็นสำคัญ การขาดทุนส่วนนี้จึงเป็นการรับรู้ผลขาดทุน ที่เคยบันทึกเป็นส่วนหนึ่งของผลขาดทุนทางบัญชีที่เกิดจากการตีราคาฯ และเคยบันทึกไว้ในขาดทุนรวมของปี 2560 แล้ว

2.3 ผลจากการตีราคา (valuation) ขาดทุนสุทธิ 76,110 ล้านบาท ซึ่งส่วนนี้เป็นการขาดทุนทางบัญชีที่เกิดจากการตีราคาเงินสำรองระหว่างประเทศเป็นเงินบาท โดยปี 2561 ค่าเงินบาทแข็งขึ้นเมื่อเทียบกับเงินหลายสกุลหลัก โดยเฉพาะเงินยูโร เงินหยวน และเงินปอนด์สเตอร์ลิง ที่ปรับอ่อนค่าตามภาวะเศรษฐกิจของทั้ง 3 ประเทศที่มีแนวโน้มชะลอตัว

3. งบการเงินของบัญชีทุนสำรองเงินตราในปี 2561

ในปี 2561 งบการเงินของบัญชีทุนสำรองเงินตรา ขาดทุนสุทธิ 30,024 ล้านบาท ซึ่งทั้งหมดเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์ต่างประเทศในบัญชีทุนสำรองเงินตรา (-50,208 ล้านบาท) ในขณะที่ผลตอบแทนจากการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศที่ใช้ทุนหลังธนบัตรยังอยู่ในเกณฑ์ดี รายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การดำเนินงานตามพันธกิจด้านการพิมพ์และนำธนบัตรออกใช้ มีรายรับดอกเบี้ยสุทธิ 19,453 ล้านบาทจากการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศที่ใช้ทุนหลังธนบัตรให้ผลตอบแทนดี ในขณะที่ต้นทุนการพิมพ์ธนบัตรปรับลดลงจากปริมาณเบิกจ่ายธนบัตรที่ลดลง

3.2 การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศและรายการอื่น กำไรสุทธิ 731 ล้านบาท จากการซื้อขายหลักทรัพย์สกุลเงินตราต่างประเทศเป็นสำคัญ

3.3 ผลจากการตีราคา (valuation) ขาดทุนสุทธิ 50,208 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลจากการตีราคาเงินสำรองระหว่างประเทศในบัญชีทุนสำรองเงินตราให้เป็นเงินบาท เป็นเพราะเงินต่างประเทศเกือบทุกสกุลอ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับเงินบาท

สรุปภาพรวมงบการเงิน (เฉพาะส่วน) ของบัญชีของ ธปท. และบัญชีของทุนสำรองเงินตรา

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	บัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทย	บัญชีของทุนสำรองเงินตรา
1. กำไร/ขาดทุนสุทธิปี 2561	-153,168	-30,024
• การดำเนินงานตามพันธกิจ (การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ หรือการพิมพ์และนำธนบัตรออกใช้)	+18,776	+19,453
• การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศและรายการอื่น	-95,834	+731
• ผลจากการตีราคา (Valuation)	-76,110	-50,208
2. กำไร/ขาดทุนสะสม	-880,221	+763,854

4. การขาดทุนมีผลกระทบต่อการทำพันธกิจ และธนาคารกลางอื่นเผชิญปัญหาคล้ายกันหรือไม่ ?

ตัวเลขขาดทุนในปี 2561 ส่วนใหญ่เป็นการขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่างประเทศให้อยู่ในสกุลเงินบาท ในขณะที่หลายปีที่ผ่านมาผลการดำเนินงานตามพันธกิจเพื่อดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจปรับดีขึ้นต่อเนื่อง และเริ่มมีรายรับสุทธิในปี 2561 และการดำเนินงานตามพันธกิจการจัดพิมพ์ธนบัตรออกใช้มีรายรับต่อเนื่อง

ธนาคารกลางในหลายประเทศ อาทิ สวิตเซอร์แลนด์ สิงคโปร์ ออสเตรเลีย อิสราเอล ชิลี เคยมีผลขาดทุนเช่นกัน และงานศึกษาทางวิชาการหลายชิ้นชี้ว่า ผลขาดทุนไม่ได้กระทบความสามารถในการดำเนินพันธกิจของธนาคารกลาง หากการดำเนินนโยบายมีเหตุมีผลและยังได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับ ธปท. แม้ที่ผ่านมาบางปีงบการเงินมีผลขาดทุน แต่ตลาดการเงินและนักลงทุนยังคงเชื่อมั่นสะท้อนจากการออกพันธบัตรของ ธปท. จะมีนักลงทุนมาประมูลซื้อพันธบัตร ธปท. มากกว่าจำนวนที่ออก